

DANIEL LĂCĂTUȘ

PREȚ DE O CLIPĂ

- Poezii Haiku -

Traduse în patru limbi de circulație internațională

SEMĂNĂTORUL
Editura - online
Martie 2009

Cuvânt înainte

Occident și Orient

Occidentul a fost întotdeauna fascinat de cultura și civilizația Orientului, în special cea japoneză. Fie că e vorba de literatură, de arte marțiale, de tehnologie, de istorie sau de poezie, vesticii au arătat un interes deosebit tuturor aspectelor culturii nipone. Iar, odată cu deschiderea porților României după decembrie 1989, scena culturală românească a început, încet, încet, să prezinte și aspecte legate de cultura niponă.

Astfel, au fost puse bazele unor diferite asociații, societăți și fundații care au ca scop propagare civilizației și culturii nipone. Printre acestea putem aminti Fundația Nipponica din București, Centru de Artă și Cultură Japoneză din Cluj-Napoca, precum și numeroase asociații de arte marțiale. Pe lângă acestea, marile universități din țară au deschis cursuri de limbă japoneză, iar studenților pasionați de fenomenul nipon li s-a oferit șansa de a studia în Țara Soarelui Răsare. De notat sunt și cele câteva site-uri și grupuri de discuție online care au reușit să adune iubitorii români de haiku într-un forum comun.

Printre iubitorii culturii nipone se află și Daniel Lăcătuș, un tânăr hunedorean, pasionat de haiku. O formă a poeziei specifice japonezilor, un haiku este alcătuit din trei versuri, totalizând exact 17 silabe. Daniel Lăcătuș respectă cu sfințenie rigorile nipone, construind fiecare din versurile sale din numărul corect de silabe (5-7-5). De asemenea, poetul abordează tematici specifice poeziei haiku, concentrându-și cuvintele în descrierea naturii înconjurătoare și a legăturii omului cu aceasta.

Prin acest volum, a cărui poezii sunt traduse în patru limbi de circulație internațională, Daniel Lăcătuș reprezintă cu onoare nu doar arta haiku ci și comunitatea de poeți din România care a găsit în poezia niponă un refugiu sufletesc.

Mihnea Voicu Șimăndan

Directorul Fundației Nipponica - Filiala Arad

Prefața

Daniel Lăcătuș și o nouă metafizică a ceaiurilor

Dezvoltarea incredibilă a fenomenului haiku demonstrează potențialul tradițiilor nipone și pasiunea pe care acest gen de poezie o stârnește printre occidentali. Japonezii au înțeles asta și după mai multe secole de izolare voluntară, țara și-a deschis porțile și a invadat peisajul cultural occidental. Cine nu a auzit astăzi de kimono, de sushi, de haiku, de samurai? Toate sunt exemple ale unui branding cultural reușit, exemple de cum poți transforma tradițiile în mode. Haiku-ul a devenit o modă, o stare de spirit, iar Daniel Lăcătuș ne demonstrează prin acest volum că europenii se pot ridica la același nivel cu cei din Orient.

Arta haiku are un potențial enorm, tocmai pentru că originile sale sunt pierdute într-un timp mitic, într-o perioadă care a fost de-a lungul timpului evocată în numeroase cărți, filme, devenind astfel un rezervor de simboluri. Vremea samurailor care preferau să moară decât să fie umiliți, vremea prințeselor închise în castele ceramice, vremea poezilor care construiau imperii, acesta este contextul de care aparține poezia haiku. O ceremonie, un ritual care a devenit foarte familiar occidentalilor, demonstrând încă o dată puterea de apropiere a societății moderne.

Poezia lui Daniel Lăcătuș este simplă, directă, însă plină de înțelesuri ascunse. El se desprinde de haiku-ul tradițional, metaforizând adesea, adăugând sensuri secunde. Un joc secund rafinat, cartea îi oferă cititorului numeroase momente speciale, obligându-l să ajungă mai departe cu raționamentul, să descopere simboluri pe care nici măcar nu le bănuia. Pătrunzi alături de poet într-un labirint încărcat cu tradiție și descoperi valențe nebănuite ale propriului spirit. Orientul îți apare în toată splendoarea sa filosofică, reușind să fie stoic și opulent în același timp.

Licurici în zbor

pe crestele munților

cea dintâi brumă

Stilul lui Daniel Lăcătuș este minimalist în aproape fiecare ipostază, reușind astfel să transmită informația condensat, fără artificii stilistice inutile. Pendularea între o bogăție a imaginilor și o penurie aproape aseptice oferă senzații intense cititorului, lăsându-l să se întrebe în fiecare moment ce va urma, ce imagine va apărea în pagina următoare. Nu poți anticipa, versurile sunt aidoma vieții. Fără clișee, fără întrebări inutile, volumul ne apropie de adevăratele tare ale ființei umane. Fie că acceptăm, fie că nu, ne vom întoarce întotdeauna la noi... Daniel Lăcătuș folosește foarte bine poezia haiku, stilul direct al acesteia, pentru a se exprima și pentru a transmite o stare intensă, o stare naturală, o stare a instinctelor. Ritmul halucinant al vieții ne împresoară, iar cel care știe să îl descopere în evenimentele din jurul său va fi mai fericit. Pentru că natura înseamnă viață, natura înseamnă iubire...

Daniel Lăcătuș ne oferă o poezie puternică, împânzită cu sentimente. O poezie pe care o putem savura, o poezie a ființei noastre. Descoperim momente speciale, descoperim cum natura se dezlănțuie furibund în jurul nostru. Cuvinte puternice, cuvinte rafinate, cuvinte care par să creșteze adânc în stânca timpului povestea ființelor care au învățat în sfârșit să râdă. Insistând pe natura umană, poetul descoperă suferință și iubire, tragedie și victorie. Simplu, la fel cum soarele răsare deasupra celor morți deja. O călătorie într-o lume fantastică, o călătorie spre noi înșine. Să deschidem cartea și să ne lăsăm transportați într-o lume a sentimentelor pure. Vom descoperi atunci că și suferința are farmecul ei...

O carte rafinată, o carte în care Daniel Lăcătuș ne convinge că merită să ne întoarcem spre natură. Haiku-ul este una dintre formele literare privilegiate ale noului mileniu, pentru că reușește să ofere cititorului informația foarte repede. Cele 17 silabe sunt îndeajuns pentru a crea o lume, pentru a îl aduce pe cititor față în față cu viziunea unui nou univers. O lume mai bună, o lume în care, dacă ascuți atent, vei auzi șoriceii. Care rod, îndreptându-se întotdeauna spre soare. Ei știu că doar acolo se pot redescoperi...

Zgomote stranii

unde va în pivniță

șoriceii rod

Petre Fluerașu

Haiku 1

Culori senine
deasupra mării negre
un curcubeu

Serene colouring
Just above the black sea
A flashing rainbow

Des couleurs sereines
au dessus de la mer noire
un arc-en-ciel

Colores serenos
debajo del mar negro
un arco iris

Colori sereni
sopra il mare nero
un arcobaleno.

Haiku 2

Sunt un simplu om
trăiesc în armonie
cu natura

I am just a man
I live in full harmony
Along with nature

Je suis un homme simple
je vis en harmonie
avec la nature

Soy una simple persona
viviendo en armonía
con la naturaleza

Sono un semplice uomo
vivo in armonia
con la natura

Haiku 3

Stări maladive
nervii de primăvară
își ascut colții

Sickening nature
Emotions from the spring time
Sharpen their teeth

Des états maladifs
les nerfs de printemps
affilent leurs dents

Estados enfermizos
los nervios de primavera
afilan sus dientes

Stati di malattia
i nervi della primavera
affilano le loro zanne

Haiku 4

Cântecul nopții
În tăcerea tainică
o ciocârlie

The song of the night
In the deep secret silence
A singing skylark

La chanson de la nuit
dans le silence mystérieux
une alouette

La canción de la noche
en el silencio misterioso
una alondra

Il canto della notte
Nel silenzio misterioso
un'allodola

Haiku 5

Prin noroiul greu
și incerta albeață
un iepure alb

Through the hardened mud
And the unsafe fogginess
A whitish rabbit

Dans la boue lourde
et la vague blancheur
un lapin blanc

Por el lodo pesado
y la incierta blancura
un conejo blanco

Nel pesante fango
E l'incerta bianchezza
un coniglio bianco

Haiku 6

Talzaur de vânt
cântări înălțătoare
spre miază-noapte

Strong billows of wind
Songs are rising to the sky
Going to midnight

Coup de vent
des chansons exaltantes
vers le nord

Halito de viento
canciones ennoblecedoras
hacia el norte

Un' ondata di vento
canti elevati
al settentrione

Haiku 7

Către asfințit
peste pustia nopții
liliecii plâng

Facing the sunset
Over the night's wilderness
The bats are crying

Vers l'ouest
dans la solitude de la nuit
les chauves-souris plurent

Hacia el atardecer
sobre el desierto de la noche
lloran los murciélagos

Al tramonto
nella solitudine della notte
i pipistrelli piangono

Haiku 8

În camera mea
fotoliul cald și moale
în sobă focul

Inside my bedroom
The soft and cozy armchair
Fire in the chimney

Dans ma chambre
le fauteuil chaud et mou
dans le poêle, le feu

En mi habitación
el sillón caluroso y blando
en la estufa el fuego

Nella mia stanza
la poltrona soffice e calda
nel camino il fuoco

Haiku 9

Se lasă seara
în mijlocul pădurii
urlă câțiva lupi

The night is falling
In the middle of the woods
Some wolves are howling

La nuit tombe
au milieu de la forêt
quelques loups hurlent

Atardece
en medio del bosque
braman algunos lobos

Scende la sera
nel mezzo della foresta
urla qualche lupo

Haiku 10

iată primii fulgi
frunze îmi cad în palmă
toamnă târzie

Look the first snow flakes
Leaves are falling in my
hands Delayed autumn time

Voilà les premiers flocons
des feuilles tombent dans ma paume
fin d'automne

allá los primeros copos
hojas me están cayendo en la mano
otoño tardío

Ecco i primi fiocchi
foglie cadono nel mio palmo
tardo autunno

Haiku 11

Licurici în zbor
pe crestele munților
cea dintâi brumă

Glow worms are flying
On top of the mountain cliffs
The very first frost

Vers luisants au vol
sur les crêtes des montagnes
le premier givre

luciérnagas volando
sobre las cimas de las montañas
la primera escarcha

Lucciole in volo
sulle cime delle montagne
la prima brina

Haiku 12

Lacul înghețat
la umbra palmierilor
frunze și gândaci

The deep frozen lake
In the shadow of palm trees
Leaves and cockroaches

Le lac gelé
à l'ombre des palmiers
feuilles et insectes

El lago helado
en la sombra de las palmeras
hojas y cucarachas

Il lago ghiacciato all'ombra delle palme foglie e
scarafaggi

Haiku 13

Un stâlp neclintit
deasupra oraşului
o rândunică

One stable pillar
Right above the city top
A flying swallow

Un pilier immobile
au-dessus de la ville
une hirondelle

Un pilar inconmovible
encima de la ciudad
una golondrina

Un palo fermo
sopra la città
una rondine

Haiku 14

Cuminte aștept
de la fereastra casei
fluturi și muște

Silently I wait
From the window of my home
Flies and butterflies

Tranquille j'attends
à la fenêtre de la maison
papillons et mouches

Espero tranquilo
desde la ventana de la casa
mariposas y moscas

Aspetto tranquillo
dalla finestra della casa
farfalle e mosche

Haiku 15

Zgomotul puștii
în mijlocul pădurii
păsări de noapte

The roar of the gun
In midst of the trees
Some night owls

La portée de fusil
au milieu de la forêt
oiseaux de nuit

El ruido de la escopeta
en medio del bosque
pájaros de noche

Il rumore del fucile
nel mezzo della foresta
uccelli di notte

Haiku 16

Șoaptă târzie
în amurgul serilor
bufnița la geam

Delayed whispering
In the twilight of the nights
At the window an owl

Murmure tardif
à la tombée de la nuit
le hibou à la fenêtre

Murmuro tardío
en el crepúsculo de las noches
el mochuelo en la ventana

Tardivo bisbiglio
sul calar delle seri
gufo alla finestra

Haiku 17

Șirul orelor
la templul poeziei
raza speranței

Line up of hours
At the temple of poems
Radius of hope

Heure après heure
au temple de la poésie
la lueur d'espoir

La fila de las horas
en el templo de la poesía
el rayo de la esperanza

La fila delle ore
al tempio della poesia
il raggio della speranza

Haiku 18

La malul mării
ploaie de primăvară
nisip mișcător

At the seaside
Raining like in spring time
The sand is moving

Au bord de la mer
pluie de printemps
sable mouvant

Al borde del mar
Lluvia de primavera
Arena movediza

Sulla riva del mare
pioggia di primavera
sabbia mobile

Haiku 19

Ploaie de stele
oglindită-n reflexii
sfârșitul lumii

Rainfall of stars
Mirrored in own reflections
The end of the world

Pluie d'étoiles
reflétée en réflexions
la fin du monde

Lluvia de estrellas
espejada en reflexiones
el fin del mundo

Pioggia di stelle
Specchiata nelle riflessioni
la fine del mondo

Haiku 20

Parfumul divin
cu plapuma de smarald
destin învelit

The divine scent
With an emerald blanket
Destiny wrapped up

Le parfum divin
avec la couverture d'émeraude
destin couvert

El perfume divino
con la colcha de esmeralda
destino envuelto

Profumo divino
con trapunta di smeraldo
destino coperto

Haiku 21

Visul sfărâmat
pe ape curgătoare
gândurile trec

The dream is broken
On slowly running rivers
Thoughts are passing by

Le rêve détruit
sur des eaux courantes
les pensées passent

El sueño quebrado
en aguas corrientes
los pensamientos pasan

Sogno spezzato
su acque scorrenti
i pensieri passano

Haiku 22

Floare de Cactus
minune a naturii
îmi spală ochii

One Cactus Flower
A miracle of nature
Enchants my sight

Fleur de cactus
merveille de la nature
ravit mes regards

Flor de Cacto
milagro de la naturaleza
me lava los ojos

Fiore di Cactus
miracolo della natura
mi lava gli occhi

Haiku 23

Sunete stranii
în spatele grădinii
picuri de rouă

Very awkward sounds
In the back of the garden
Little dew drops

Des sons fantastiques
derrière le jardin
gouttes de rosée

Sonidos extraños
detrás del jardín
Gotas de rocío

Strani rumori
nel fondo del giardino
gocce di rugiada

Haiku 24

În bibliotecă
carte roasă de șoareci
scriitori români

In the library
A book chewed by some rats
Romanian writs

Dans la bibliothèque
livre rongé par les souris
écrivains roumains

En la biblioteca
en el libro roído por ratones
escritores rumanos

In biblioteca
libro rosicchiato da topi
scrittori romeni

Haiku 25

Grindină și ger
un ghiocel ofilit
în grădină nea

Hail and frost falling
A snowdrop is withered
In my garden snow

Grêle et froid
un perce-neige fané
dans le jardin neige

Graniza y helada
una nevadilla marchitada
en el jardín nieve

Grandine e gelo
un bucaneve appassito
nel giadino neve

Haiku 26

Dăngăt chinuit
la templul poeziei
cântecul nopții

Tormented ringing
At the temple of poems
A song of the night

Tintement tourmenté
au temple de la poésie
le chant de la nuit

Campanillazo atormentado
en el templo de la poesía
la canción de la noche

Squillo tormentato
al tempio della poesia
il canto della notte

Haiku 27

Jumătate ars
pe altarul credinței
Biciuit de chin

Burned down of half
On the shrine of my beliefs
Whipped by tormenting

À demi brûlé
sur l'autel de la foi
fouetté par l'agonie

Medio quemado
en el altar de la fe
Azotado por el tormento

Mezzo bruciato
sull'altare della fede
flagellato dalia sofferenza

Haiku 28

Dimineți de mai
sub soare toropitor
cocoșul cântă

Mornings from
May Under a sun that melts all
A cock is singing

Matins de mai
sous soleil torride
le coq chante

Mañanas de mayo
Bajo el sol tórrido
el gallo canta

Mattine di maggio
sotto il sole che intorpidisce
il gallo canta

Haiku 29

Scrisori de toamnă
parfumul obrazilor
miroase plăcut

Autumn writings
The scent of own cheeks
Has a pleasant smell

Lettres d'automne
le parfum des joues
sent bon

Cartas de otoño
el perfume de las mejillas
huele agradable

Lettere d'autunno
il profumo delle guancia
odore piacevole

Haiku 30

Cântecul pierit
în luminișul văii
doar luna pe cer

The perished singing
In the clearing of the valley
On the sky the moon

Le chant grêle
dans la clairière de la vallée
rien que la lune sur le ciel

La canción desvanecida
en el calvero del valle solo
la luna en el cielo

Il canto scomparso
nel spiazzo della valle solo
la luna sul cielo

Haiku 31

Lumina zilei
îmi orbește privirea
raze solare

The bright day light
Totally blindfolds my sight
With rays of the sun

La lumière de la journée
aveugle mes regards
rayons solaires

La luz del día
me ciega la mirada
rayos solares

La luce del giorno
mi acceca la vista
raggi di sole

Haiku 32

Un copil orfan
lânag-o fântână seacă
piscă blândă

An orphan infant
Next to a dry fountain
A gentle pussycat

Un enfant abandonné
Près d'une fontaine sèche
Chatte docile

Un niño huérfano
cerca de una fuente seca
el gato manso

Un bambino orfano
vicino ad una fontana secca
gatto tranquillo

Haiku 33

Lumina zilei
pătrunde prin fereastra
molii pe geacă

The bright day light
Comes in through my window
Moths on my jacket

La lumière de la journée
entre par la fenêtre
mites sur la jaquette

La luz del día penetra
por la ventana
polillas en el chaqué

La luce del giorno
entra dalla finestra
tarme sulla giacca

Haiku 34

Fum de țigară
imit o melodie
în restaurant

Smoke from a cigar
I'm imitating a song
In a restaurant

Fumée de cigarette
je fredonne une aire
dans un restaurant

Humo de cigarro imito
una melodía
en el restaurante

Fumo di sigaretta
imitano una melodia
nel ristorante

Haiku 35

Păsări de curte
pe polița cerului
misterul nopții

Some poultry
On the shelf of the sky
The night's mystery

Des volailles
sur la voûte céleste
le mystère de la nuit

Aves de corral
en el anaquel del cielo
el misterio de la noche

Uccelli di cortile
Sul ripiano del cielo
mistero della notte

Haiku 36

Casă pustie
la marginea codrului
câțiva lupi flămânzi

An abandoned house
On the outskirts of the hunk
Some wolves are hungry

Maison désolée
au bord de la forêt
quelques loups affamés

Casa desierta
al margen del bosque
unos cuantos lobos hambrientos

Casa deserta
alla margine del bosco
alcuni lupi affamati

Haiku 37

Zâmbet inocent
Lângă educatoare
un copil vesel

Innocent smile
Sitting next to the teacher
A happy child

Sourire innocent
près de la pédagogue
un enfant gai

Sonrisa inocente
cerca de la educadora
un niño alegre

Sorriso inocente
vicino alla maestra
un bambino allegro

Haiku 38

Zgomote stranii
unde va în pivniță
soriceii rod

Some awkward noises
Somewhere in the basement
The mice are chewing

Des bruits étranges
quelque part dans la cave
les souris rongent

Ruidos extraños
en alguna parte del sótano
los ratoncitos roen

Strani rumori
da qualche parte in cantina
i topi rosicchiano

Haiku 39

Cerul nepătruns
printre miile de nori
bolta cerească

Impenetrable sky
Between thousands of clouds
Heaven's canopy

Le ciel compact
parmi les milliers de nuages
la voûte céleste

El cielo impenetrado
por las miles de nubes
la bóveda del cielo

Il cielo impenetrabile
tra le migliaia di nuvole
volta celeste

Haiku 40

Nimeni în oraş
toate străzile pustii
nici măcar păsări

Nobody in town
All the streets are empty
Not even the birds

Personne dans la ville
toutes les rues désertes
ni même des oiseaux

Nadie en la ciudad
todas las calles desiertas
ni siquiera pájaros

Nessuno nella città
tutte le vie vuote
nemmeno gli uccelli

Haiku 41

Veștedă-i floarea
în spatele grădinii
vrăjiții muguri

The flower is dry
In the back of the garden
Buds are under spell

La fleur fanée
derrière le jardin
les bourgeons magiques

Marchitada está la flor
detrás del jardín
los brotes embrujados

Appassito e il fiore
nel fondo del giardino
incantati i bocci

Haiku 42

Ninsori și viscol
drumurile de munte
necirculate

Snowing and blizzard
The paths of the mountains
Cannot be used

Chutes et tourmentes de neige
les routes de montagne
non circulées

Nevadas y ventiscos
las carreteras de monte
no circuladas

Nevicate e tempestele
strade di montagna
non camminate

Haiku 43

De la fereastră
rasaritul de soare
printre blazoane

From my window
I can see the sunrise
Between window blinds

À la fenêtre
le lever du soleil
parmi les blasons

Desde la ventana
el levante del sol
entre blasones

Dalla finestra
l'apparizione del sole
tra le stemma

Haiku 44

Frunze uscate
pe caldarâmul umed
urme de opinci

The leaves are drying
On the humid pavement
Traces of laced shoes

Des feuilles mortes
sur le pavage humide
traces des sandales paysannes

Hojas secas
en el pavimento húmedo
huellas de abarcas

Le foglie secche
sul selciato bagnato
orme di ciocie

Haiku 45

Păsări de noapte
în mijlocul pădurii
zgomotul puștii

Some birds of the night
In the midst of the forest
The sound of a gun

Oiseaux de nuit
au milieu de la forêt la
portée de fusil

Pájaros de noche
en el medio del bosque
el ruido de la escopeta

Uccelli di notte
nel mezzo della foresta
il rumore del fucile

Haiku 46

Crizantemele
în toate culorile
curcubeu pe cer

Chrysanthemums
In all colours of the earth
Rainbow in the sky

Les chrysanthèmes
toutes les couleurs
arc-en-ciel

Los crisantemos
de todos los colores
arco iris en el cielo

Le crisanteme
in tutti i colori
arcobaleno sul cielo

Haiku 47

Toamnă în suflet
obosesc în suspine
și melancolii

Autumn in my heart
I'm tired of still sobbing
Of melancholies

Automne dans l'âme
je m'épuise en soupirs
et mélancolies

Otoño en el alma
Me canso en suspiros
y melancolías

Autunno nell'anima
mi stanco nei sospiri
e melancolie

Haiku 48

Parcul solitar
în sumbrul ritm al ploii
regretele curg

The park is empty
In the heavy rhythm of rain
Regrets are falling

Le parc solitaire
dans le rythme sinistre de la pluie
les regrets coulent

El parque solitario
en el sombrío ritmo de la lluvia
corren las pesadumbres

Il parco solitario
nel scuro ritmo della pioggia
i rimpianti scorrono

Haiku 49

Apus de soare
în spatele grădinii
înfloriții crini

Here is the sunset
In the back of the garden
Lilies in blossom

Coucher du soleil
derrière le jardin les
lis en fleur

Ocaso del sol
detrás del jardín las
floridas azucenas

Tramonto del sole
nel fondo del giardino
i giglii fioriti

Haiku 50

La malul mării
această primăvară
câțiva marinari

At the seaside
In this very spring time
A few sailors

Au bord de la mer
ce printemps
quelques marins

Al borde del mar
esta primavera
algunos marineros

Sulla riva del mare
questa primavera
alcuni marinai

Cuprins

	Conținut	Pag
Cuvânt înainte	- Occident și Orient	1
Prefața	- Daniel Lăcătuș și o nouă metafizică a ceaiurilor	2
Haiku		4-53